

บันทึก

เรื่อง การเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญ
ให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่มีฐานะเป็นข้าราชการครู

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีหนังสือที่ ศธ ๑๔๔๒/๒๒๘๓๓ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษได้เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาดำเนินการเลื่อนขึ้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษให้แก่นางสาวพรพิมล ธรรมบุตร ข้าราชการครู โรงเรียนบ้านโนน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุทุมพรพิสัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ ๓ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุทุมพรพิสัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่า นางสาวพรพิมล ธรรมบุตร ได้รับอนุญาตให้ลาศึกษาต่อตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๗ และกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๙ มีเวลาปฏิบัติราชการในรอบปีที่แล้วมาน้อยกว่า ๘ เดือน ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามข้อ ๗ (๘)^๑ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่

^๑ ข้อ ๗ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ผู้ซึ่งจะได้เลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปีต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในรอบปีที่แล้วมาได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนด้วยความสามารถและด้วยความสามารถจะเกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ ซึ่งผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์ที่สมควรจะได้เลื่อนขึ้นเงินเดือน

(๒) ในรอบปีที่แล้วมาจนถึงวันออกคำสั่งเลื่อนขึ้นเงินเดือน ต้องไม่ถูกลงโทษทางวินัย เว้นแต่โทษภาคทัณฑ์

ในกรณีที่ข้าราชการผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สมควรได้เลื่อนขึ้นเงินเดือน แต่ได้ถูกงดเลื่อนขึ้นเงินเดือน เพราะถูกลงโทษทางวินัยหลังรอบปีที่แล้วมาในกรณีนั้นมาแล้ว ผู้บังคับบัญชาจะเลื่อนขึ้นเงินเดือนให้ก็ได้ แต่ถ้าเป็นผู้ซึ่งถูกลงโทษตัดเงินเดือนจะเลื่อนขึ้นเงินเดือนได้ต่อเมื่อพ้นโทษตัดเงินเดือนแล้ว หรือถ้าเป็นผู้ซึ่งถูกลงโทษลดขั้นเงินเดือนจะเลื่อนขึ้นเงินเดือนได้ต่อเมื่อได้ถูกลงโทษลดขั้นเงินเดือนมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือน

(๓) ในรอบปีที่แล้วมาต้องไม่ถูกสั่งพักราชการเกินกว่าสี่เดือน

(๔) ในรอบปีที่แล้วมาต้องไม่มีวันลาลาก โดยถือเกณฑ์วันลารวมทั้งลากิจและลาป่วยไม่เกินสี่สิบห้าวัน เว้นแต่

(ก) ลาอุปสมบท หรือลาไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ เมืองเมกกะประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยได้รับเงินเดือนระหว่างลาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการ

(ข) ลาคลอดบุตรไม่เกินหกสิบวัน

(ค) ลาป่วยซึ่งจำเป็นต้องรักษาตัวเป็นเวลานานไม่ว่าคราวเดียวหรือหลายคราว

๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่าข้าราชการดังกล่าวเป็นผู้ปฏิบัติงานดีเด่นและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต้นสังกัดพิจารณาให้การสนับสนุนสมควรเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ๒๕๓๐ ให้เป็นกรณีพิเศษตามข้อ ๑๒ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙) จำนวน ๑ ขั้น จึงได้ขออนุมัติ ก.ค. เพื่อพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษให้กับนางสาวพรพิมล ธรรมบุตร ซึ่ง ก.ค. พิจารณาแล้วเห็นว่า ปัจจุบันนางสาวพรพิมล ธรรมบุตร มีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ องค์การที่จะพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือนตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙) เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณาซึ่ง ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติขออนุมัติเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนนางสาวพรพิมล ธรรมบุตร โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๙ ซึ่งเป็นวันที่นางสาวพรพิมล ธรรมบุตร ยังมีฐานะเป็นข้าราชการครู ก.พ. จึงมีมติว่า ก.พ. ไม่มีอำนาจพิจารณาอนุมัติตามที่ขอได้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงขอหารือว่ากรณีดังกล่าวนี้ องค์การใดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษให้กับนางสาวพรพิมล ธรรมบุตร

ในการพิจารณาปัญหาที่ขอหารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้รับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) และผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) สรุปความได้ว่า เดิมนางสาวพรพิมล ธรรมบุตร เป็นข้าราชการครู ตำแหน่งครู ๒ โรงเรียนบ้านโนน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุทุมพรพิสัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ได้รับอนุญาตให้ลาศึกษาต่อตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๗ และกลับเข้าปฏิบัติราชการหลังจากศึกษาเสร็จแล้วเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๙ ในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี

รวมกันไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันหรือ

(ง) ลาป่วยเพราะประสบอันตรายในขณะที่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือในขณะเดินทางไปหรือกลับจากปฏิบัติราชการตามหน้าที่

(๕) ในรอบปีที่แล้วมาต้องไม่ลาบ่อยครั้ง หรือมาทำงานสายกว่าเวลาที่ทางราชการกำหนดเนื่อง ๆ

(๖) ในรอบปีที่แล้วมาต้องไม่ขาดราชการ เว้นแต่เพราะเหตุสุดวิสัย

(๗) ในปีที่แล้วมาได้รับบรรจุเข้ารับราชการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าแปดเดือน

(๘) ในรอบปีที่แล้วมาถ้าเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ไปศึกษาในประเทศหรือไปศึกษาฝึกอบรม หรือดูงาน ณ ต่างประเทศตามระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษาฝึกอบรมและดูงาน ณ ต่างประเทศ ต้องได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการในรอบปีที่แล้วมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าแปดเดือน

๒ ข้อ ๑๒ การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญนอกจากตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ. นี้ หรือที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎ ก.พ. นี้ แต่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนพิจารณาเห็นว่าสมควรเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ผู้นั้นโดยมีเหตุผลเป็นกรณีพิเศษก็ให้ผู้บังคับบัญชาเสนอ ก.พ. เพื่อพิจารณาอนุมัติให้ผู้บังคับบัญชาสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนให้เป็นพิเศษเฉพาะราย

งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๐ (ซึ่งจะมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๙) โรงเรียนบ้านโนนไม้ใต้เสนอขอเลื่อนชั้นเงินเดือนให้ข้าราชการครูผู้นี้เพราะไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้เลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีตามข้อ ๗ (๘)^๓ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙)។ เนื่องจากในรอบปีที่แล้วมา (๑ กรกฎาคม ๒๕๒๘ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๙) ข้าราชการครูผู้นี้ได้รับอนุญาตให้ลาศึกษาต่อและมีเวลาอยู่ปฏิบัติราชการน้อยกว่า ๘ เดือน (ข้าราชการครูผู้นี้มีเวลาอยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการเพียง ๕ เดือน ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๙ - วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๙) เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๐ นางสาวพรพิมล ธรรมบุตร ได้รับแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ ๓ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุทุมพรพิสัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นสังกัดเดิม ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๐ ส่วนราชการต้นสังกัดได้เลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๑ ให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นี้ ๑ ขั้น ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๑๔๘๑/๒๕๒๔ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๑ ขออนุมัติ ก.ค.เลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๐ (ซึ่งจะมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๙) ย้อนหลังให้นางสาวพรพิมลฯ เป็นกรณีพิเศษ ๑ ขั้น ตามข้อ ๑๒ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙)។ ซึ่งในเวลาดังกล่าวที่นางสาวพรพิมลฯ มีฐานะเป็นข้าราชการครู ก.ค.ได้พิจารณาแล้วมีมติว่าเนื่องจากนางสาวพรพิมลฯ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ องค์การที่จะพิจารณาอนุมัติการเลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษตามข้อ ๑๒ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ๑ คือ ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๑๔๘๑/๑๒๐๙๑ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๒ ขออนุมัติเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้ข้าราชการผู้นี้เป็นกรณีพิเศษต่อ ก.พ. ซึ่ง ก.พ.พิจารณาแล้วมีมติว่า เนื่องจากเรื่องนี้เป็น การขออนุมัติเลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษให้แก่นางสาวพรพิมลฯ โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๙ ซึ่งเป็นวันที่ข้าราชการดังกล่าวยังมีฐานะเป็นข้าราชการครู ก.พ. จึงไม่มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้ผู้บังคับบัญชาเลื่อนชั้นเงินเดือนตามที่ขอไปนั้นได้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงมีปัญหาว่าในกรณีนี้จะต้องขออนุมัติจากองค์กรใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาที่ขอหารือมาประกอบกับคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) และผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) แล้วมีความเห็นว่า การเลื่อนชั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนและข้าราชการครู มาตรา ๖๒^๔ แห่ง

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๔ มาตรา ๖๒ การเลื่อนชั้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณา โดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณงานของตำแหน่งและผลของงานที่ได้ปฏิบัติมา การรักษาวินัยตลอดจนความสามารถและความอดสาหะในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่ไม่วางแผนเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด ให้ผู้บังคับบัญชาชี้แจงเหตุผลให้ผู้ขึ้นทราบบ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๖๐^๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณงานของตำแหน่งและผลของงานที่ได้ปฏิบัติมา การรักษาวินัย ตลอดจนความสามารถและความอุตสาหะในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.(หรือกฎ ก.ค.) ซึ่งกฎ ก.พ.ที่วางหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องการเลื่อนขั้นเงินเดือนคือ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙)^๖ ซึ่งใช้บังคับกับข้าราชการครูด้วย โดยในข้อ ๗^๗ ของกฎ ก.พ.ดังกล่าวได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ซึ่งจะได้เลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีเอาไว้ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการนั้นจะต้องกระทำเป็นปี ๆ ไป โดยผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนจะต้องพิจารณาและมีคำสั่งให้เลื่อนขั้นเงินเดือนตั้งแต่วันเริ่มต้นของปีงบประมาณของทุก ๆ ปี (วันที่ ๑ ตุลาคม ของแต่ละปี) สำหรับกรณีของนางสาวพรพิมล ธรรมบุตร ที่เป็นปัญหานี้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้มีการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้กับข้าราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไปแล้วโดยข้าราชการผู้นี้ไม่ได้รับการเสนอชื่อให้ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน เพราะถือว่าอยู่ในระหว่างลาศึกษาต่อและข้าราชการผู้นี้ก็ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้เลื่อนขั้นเงินเดือนตามข้อ ๗^๗ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙)^๖ เพราะมีระยะเวลาอยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในรอบปีที่แล้วมาไม่ถึง ๘ เดือน และเวลาก็ได้ล่วงเลยมานับจากวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๙ จนถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๑ เป็นเวลาเกือบสองปีแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้เสนอขออนุมัติเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้กับข้าราชการผู้นี้เป็นกรณีพิเศษ และในช่วงเวลาดังกล่าวข้าราชการผู้นี้ก็ได้เลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๑ ไปแล้ว ๑ ขั้น การที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะขออนุมัติเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้นางสาวพรพิมล ย้อนหลังเป็นกรณีพิเศษเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๑ จึงไม่อาจกระทำได้ เนื่องจากระยะเวลาที่จะดำเนินการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้นั้นได้ผ่านพ้นไปแล้ว และได้มีการสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนสำหรับปีงบประมาณถัดมา คือปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๑ ไปแล้วด้วย หากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเห็นสมควรเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้ข้าราชการผู้นี้เป็นกรณีพิเศษ ๑ ขั้น ตามข้อ ๑๒^๘ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙)^๖ ก็จะต้องดำเนินการขออนุมัติต่อ ก.ค. ให้เสร็จเรียบร้อยอย่างช้าที่สุดก่อน

^๔ มาตรา ๖๐ การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครู ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณงานของตำแหน่ง และผลของงานที่ได้ปฏิบัติมา การรักษาวินัยตลอดจนความสามารถและความอุตสาหะในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.

ในกรณีที่ไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีให้ข้าราชการครูผู้ใด ให้ผู้บังคับบัญชาชี้แจงเหตุผลให้ผู้ขึ้นทราบ

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

วันที่ได้สั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๓๐

ดังนั้น เมื่อได้มีความเห็นแล้วว่าการขออนุมัติเลื่อนชั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๓๐ ให้แก่นางสาวพรพิมล ธรรมบุตร เป็นกรณีพิเศษตามข้อ ๑๒ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๑๙)ฯ ไม่อาจกระทำได้ ปัญหาที่ขอหารือมาว่าองค์กรใดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติเลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษในกรณีที่เป็นปัญหานี้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย เพราะถึงแม้จะวินิจฉัยไปว่าองค์กรใดเป็นผู้มีอำนาจ องค์กรนั้นก็ไมอาจพิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือนให้แก่นางสาวพรพิมล ธรรมบุตร ได้ เพราะกฎหมายไม่เปิดช่องให้กระทำได้

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๓๓